

Питання практичного заняття за темою № 6
Документи у провадженні з перегляду судових рішень

1. Апеляційна скарга: підстави, вимоги до форми та змісту.
2. Касаційна скарга: підстави та вимоги.
3. Рішення судів апеляційної та касаційної інстанцій..

Практичні кейси

Задача 1. Громадянина К. було засуджено за ч. 1 ст. 185 КК України. Адвокат планує оскаржити обвинувальний вирок в апеляційному порядку, вважаючи, що суд першої інстанції:

Неправильно застосував закон України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК), оскільки дії К. містять ознаки менш тяжкого кримінального правопорушення або взагалі підлягають перекваліфікації на частину цієї ж статті, що передбачає більш м'яке покарання.

Істотно порушив вимоги КПК (ч. 1 ст. 409, ст. 412 КПК), не обґрунтувавши належним чином відхилення клопотань захисту про витребування додаткових доказів, що призвело до неповноти судового розгляду.

Завдання:

Назвіть та обґрунтуйте процесуальні підстави для апеляційного оскарження у цьому випадку (з посиланням на норми КПК).

Сформулюйте ключові тези (доводи) апеляційної скарги, які мають бути викладені у мотивувальній частині.

Визначте вимоги, які адвокат повинен поставити перед апеляційним судом (скасування чи зміна вироку).

Задача 2. Прокурор подав апеляційну скаргу на виправдувальний вирок суду першої інстанції щодо обвинуваченого М. В обґрунтування прокурор посилається на істотні порушення вимог КПК (п. 1 ч. 1 ст. 409, ст. 412), які, на його думку, призвели до неправильної оцінки судом доказів та невідповідності висновків суду фактичним обставинам (ст. 410 КПК). Захисник обвинуваченого М. вважає вирок законним та обґрунтованим.

Завдання:

Визначте, хто має право подати заперечення на апеляційну скаргу прокурора.

Сформулюйте усні контраргументи на доводи прокурора.

Обговоріть, які структурні елементи має містити письмове заперечення на апеляційну скаргу.

Задача 3. Апеляційний суд залишив без змін вирок щодо засудженого П. Адвокат П. вважає, що при розгляді справи апеляційний суд допустив істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (ч. 2 ст. 412 КПК), оскільки не розглянув клопотання сторони захисту про дослідження

нових доказів, що мало наслідком обмеження права на захист та неможливість суду ухвалити законне та обґрунтоване рішення.

Завдання:

Поясніть, чи є зазначена обставина підставою для касаційного оскарження. Якщо так, обґрунтуйте, чому це порушення є саме "істотним".

Назвіть суд, до якого подається касаційна скарга, та строки її подання.

Визначте, які три ключові вимоги до змісту касаційної скарги (щодо форми та змісту) адвокат має обов'язково виконати.

Задача 4. Апеляційний суд розглянув апеляційну скаргу захисника і вирішив змінити вирок суду першої інстанції у частині призначення покарання, встановивши, що покарання є явно несправедливим через його суворість (п. 4 ч. 1 ст. 409 КПК). Суд застосував ст. 69 КК України (призначення більш м'якого покарання). В інших частинах вирок залишено без змін.

Завдання:

Визначте вид процесуального документа, який ухвалить апеляційний суд у цій ситуації.

Усно сформулюйте резолютивну частину цього документа, відобразивши рішення суду.

Назвіть обов'язковий елемент мотивувальної частини, що стосується доводів апеляційної скарги.

Задача 5. Верховний Суд встановив, що апеляційний суд при розгляді справи засудженого Д. неправильно застосував закон України про кримінальну відповідальність, що виявилось у помилковій кваліфікації дій та призвело до безпідставного притягнення особи до кримінальної відповідальності. Верховний Суд ухвалив рішення про скасування ухвали апеляційного суду та закриття кримінального провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК (у зв'язку з відсутністю у діянні складу кримінального правопорушення).

Завдання:

Визначте, у якому структурному елементі Постанови Верховного Суду мають бути викладені мотиви щодо неправильного застосування закону.

Сформулюйте усну правову тезу, якою Верховний Суд обґрунтує своє рішення про закриття провадження.

Порівняйте відмінності між змістом Ухвали апеляційного суду та Постанови Верховного Суду.

Задача 6. Після набрання вироком законної сили стало відомо, що вироком суду, який набрав законної сили, експерта, який проводив ключову експертизу у справі, засуджено за завідомо неправдивий висновок у цій же справі (п. 2 ч. 2 ст. 459 КПК).

Завдання:

Назвіть процесуальний документ, яким ініціюється перегляд у цій ситуації.

Обґрунтуйте, чи є засудження експерта за неправдивий висновок нововиявленою обставиною (з посиланням на норми КПК).

Визначте суд, який правомочний розглядати таку заяву.

Задача 7. Засуджений С. вважає, що при постановленні постанови Верховним Судом (як судом касаційної інстанції) була неправильно застосована норма права, оскільки не був врахований висновок щодо застосування норми права, викладений у постанові Великої Палати Верховного Суду, ухваленій після винесення постанови Касаційного кримінального суду (п. 3 ч. 3 ст. 459 КПК).

Завдання:

Визначте, чи може бути цей факт підставою для перегляду судового рішення за виключними обставинами (з урахуванням моменту ухвалення висновку ВП ВС).

Сформулюйте ключовий аргумент для включення у заяву про перегляд за виключними обставинами.

Назвіть суб'єкти, які мають право подати таку заяву.

Задача 8. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) ухвалив рішення у справі громадянина З., яким встановлено порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що є наслідком переглянутого судового рішення (наприклад, порушення ст. 6 Конвенції – право на справедливий суд) у зв'язку з недотриманням принципу змагальності (відмова суду дослідити важливий доказ захисту) (п. 2 ч. 3 ст. 459 КПК).

Завдання:

Назвіть процесуальний документ та суд, куди він подається, для відновлення провадження в Україні на підставі рішення ЄСПЛ.

Обґрунтуйте, чому рішення ЄСПЛ належить до підстав для перегляду судових рішень за виключними обставинами.

Опишіть алгоритм дій судді, який готує документ (Ухвалу) про відкриття провадження за цією підставою.